

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIA ŞI ADMINISTRATIA
PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
 TELEFON 226
 Abonament anual 860 lei.
 Pentru străinătate 800 lei.
 Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Reproducem înlocul rândurilor de mai jos din primul articol al „Nesumului Românesc”:

„Anafema, maranetta, bubele lui Ghezi şi soarta spurcatului Arte, blăstămii celor 318 oteşti de la Nicheia”.
 Neînşele şi apocaliptic sună gresul „apostolilor”.

Declaraţia P. N. T. la Cameră

În şedinţa de Sămbătă a Camerei deputaţilor, luând sfârşit discuţia la validarea mandatelor, d-l deputat ARMAND CALINESCU, fost subsecretar de stat, a citit în numele Partidului Naţional-Tărănesc următoarea declaraţie:

Domnule Preşedinte.

Măsurile anticonstituţionale luate de guvern ca: suspendarea unei părţi a legii administrative şi a legii jandarmeriei terorizării corpurilor constituite, prin dizolvare şi a funcţiilor publice prin revocare şi transferare, s-au fost suficiente pentru a impresiona opinia publică a ţării şi corpul electoral în favoarea guvernului.

Nici alianţa cu partidul liberal, de sub conducerea d-lui Duca şi cu partidul german n-au putut să substituie lipsa totală a unui program politic şi a unei organizaţii de partid, a unei majorităţi care trebuia formată cu orice preţ şi dela o zi la alta. Guvernul s-a dat seama de slăbiciunea sa electorală, fără precedent în istoria politică a ţării şi a trebuit să se refugieze la cele mai evidente măsuri de siluire şi de falsificare a voinţei corpului electoral. Nu s'a putut mulţumi cu mijloacele folosite până astăzi de guvernare reacţionare în asemenea ocazii: violenţele comise de jandarmi, inducerea în eroare a alegătorilor, prin publicaţiuni false ale autorităţilor, împiedecarea alegătorilor, dela vot; arestarea şi deţinerea arbitrară a candidaţilor, delegaţilor şi asistenţilor, substituizarea voturilor, n'au fost suficiente: guvernul a fost obligat să recurgă şi la confiscarea, după ce au fost distribuite, a cărţilor de alegători, prin jandarmi şi aparatul administrativ al statului. În ciuda acestor mijloace, guvernul n'a izbutit să obţină nici cel puţin 50 la sută din voturile exprimate, fie şi prin asemenea mijloace, în toată ţara. Conştiinţa cetăţenescă nu putea fi mai mult siluită; mai ales după alegerile legale, libere şi sincere, făcute în Decembrie 1928, sub guvernul naţional-tărănesc. Reprezentanţii partidului naţional-tărănesc şi ai celorlalte partide au dovedit cu prisosinţă toate acestea, cu prilejul discuţiunii validării şi nimic n'ar fi fost mai firesc decât invalidarea, de către Adunarea deputaţilor, a alegerilor viciate. S'a întâmplat, însă, contrariu: toate alegerile, contestate cu drept cuvânt, au fost validate, constituindu-se astfel de guvern şi majorităţi ilegale şi abuzive, introducându-se din nou în viaţa publică a ţării moravuri politice, care, în urma exemplului dat de guvernul naţ. ţăr. ar fi trebuit să dispară pentru totdeauna din istoria vieţii noastre publice. (Aplauze pe băncile partidului naţional-tărănesc.

Corpurile legiuitoare, legal convocate au fost alcă-

tuite; iar alegerile au fost validate în mod ilegal.

Partidul naţional-tărănesc, constatând această situaţiune, protestează în contra siluirii şi falsificării voinţei naţionale: protestează în contra pretenţiunii unei adunări astfel constituite, de

Calul de bătaie minoritar

Deşi a trecut o săptămână dela deschiderea actualului parlament, zărele minoritare dela noi ca şi zărele din străinătate continuă să comenteze unele pasagi din „Mesaj”, care, fiind semnat şi de Suveran, nu este considerat ca un simplu discurs citit cu prilejul unei sărbători oficiale, ci ca un act oficial contraşemat de membrii guvernului, deşi şi păstrat în arhiva Statului pentru toate timpurile.

Calul de bătaie al presei minoritare şi streine este deaia-dă răsunarea oficială a României de-a fi „stat naţional”, precum e scris în Constituţie, şi recunoaşterea că poporul românesc face parte din „popoarele” României „în fruntea cărora prin vechime, muncă, vitejie şi sacrificii stă naţia românească”...

Ca concluzie zărele minoritare în frunte cu „Brasó! Lapok” în să evidenţieze faptul, că Regele şi guvernul au renunţat la părerea oficială că România ar fi „stat naţional”, că România în una a treia parte a ei este locuită de minorităţi etnice neromâne şi drept aceea statul român nu poate fi considerat stat naţional...

Ziarul „Kronstädter Zeitung” merge un pas şi mai departe. După ce e ajunge la aceleaşi concluzii ca şi suratele maghiere, mai şine să constate că fraza „în fruntea cărora prin vechime, muncă, vitejie şi sacrificii” etc., rămâne încă de discutat, lăsând, vezi Doamne, să se înţeleagă, că contrafrăşii dela „Kr. Zeitung” ar reclama probabilitatea pentru poporul săsesa clasea de-a sta în fruntea popoarelor ca vechime, muncă, vitejie etc.

Curat povestea lui Iva!

Dar să nu ne prea mirăm de curajul fraşilor noştri minoritari. Ei este motivat, căci d-l profesor N. Iorga, ajuns prim-ministru, este extrem de darnic. Par'că dăruieşte din moşa d-sale. După ce le-a deşteptat minoritarilor apetitul prin crearea subsecretariatului de stat, după ce le-a recunoscut în statul român o situaţie etnică specifică, le pune în vedere pentru şcolile lor confesionale dreptul de publicitate, ajutor material egal şi chiar înfiinţarea de institute universitare cu limbă de predare minoritare.

În timp ce d-l N. Iorga desfilinţează sau „regrupează” 125

a vorbi în numele naţiunii; protestează în contra conducerii ţării, de către un guvern care n'are adeviziunea majorităţii naţiunii. Şi declară că, în semn de protestare nu va lua parte la constituirea biroului Camerei şi va folosi tribuna parlamentului pentru înălţarea opiniei băice. (Aplauze pe băncile partidului naţional-tărănesc).

şcoli secundare şi superioare de stat, sporesc materialiceşte şi moraliceşte instituţiile de învăţământ minoritare.

Statul român e dator să soluţioneze în mod satisfăcător problema minoritară. Nu înţelegem însă, în aceste vremuri de grea criză economică şi financiară, dragostea furioasă care l'a cuprins deodată pe d-l prof. N. Iorga faţă de concetăjenii noştri minoritari, de dragul cărora a renunţat la caracterul naţional al Statului satisfăcându-le toate poţtele, la cari poate nici nu s'au aşteptat.

Un moratoriu pentru datorile de război

America acordă o păsuire de-un an.

Un comunicat oficial publicat Duminecă la Casa albă din Washington anunţă că preşedintele Hoover oferă tuturor statelor suspendarea pe timp de un an a plăţii tuturor datorilor guvernamentale ale statelor străine către Statele Unite.

Această hotărâre a guvernului american, anunţată sub rezerva ratificării de către parlament, ar fi valabilă pentru anul fiscal care începe la 1 Iulie şi cu condiţia ca să se producă o amânare similară, pe timp de un an, a oricărei plăţi de datorii de război a guvernelor către ţările creditoare importante.

Preşedintele Hoover a comunicat şi o listă de 21 senatori cari aprobă această acţiune. Între ei se află şi d-nii Borah, Morrow şi Reed. Planul preşedintelui este aprobat şi de d-nii Dawes şi Young, foşii preşedinţi ai planurilor de reparafţiuni europene.

Preşedintele Hoover a declarat ziaristilor că scopul acţiunii întreprinsă de guvernul Statelor Unite este să dea un an de răgaz servind la renaşterea economică a lumii. Guvernul american nu aprobă sugestiunile tinzând la anularea datorilor, dar crede că între timp s'ar putea proceda la luarea în considerare a capacităţii de plată a debitorilor, ţinând seama de situaţia economică mondială.

Suspendarea pe un an a tu-

Desvălirea Monumentului lui Take Ionescu

Duminecă a avut loc în Capitală solemnitatea desvălirii Monumentului marelui bărbat de stat Take Ionescu, înălţat în Bulevardul care poartă numele marelui patriot.

La desvălirea monumentului au luat parte reprezentanţii tuturor păturilor sociale în frunte cu reprezentantul Suveranului, cu membrii guvernului, al corpului diplomatic şi al înaltului cler, cu parlamentarii, etc. etc.

Omagiul P. N. T.

Lăsăm se urmeze în următoarele omagii aduse în numele Partidului Naţional-Tărănesc de d-l G. G. Mironescu, fost prim-ministru, memoriei lui Take Ionescu. Iată acest discurs impresionant:

Monumentul ce inaugurăm astăzi, ridicat prin subscripţie publică, este expresiunea recunoştinţei naţionale pentru unul dintre făuritorii României Mari.

Alături de alţi băbraji ai neamului, Take Ionescu a fost unul şi dintre cei mai de seamă corifei, cari au plămădit întregirea Ţării.

Geniul lui Take Ionescu s'a manifestat în multe domenii, dar manifestarea sa pe terenul politic puse în umbră pe celelalte.

Înzestrat cu imense însuşiri — o inteligenţă miraculoasă, un talent oratoric neîntrecut, o cultură vastă — el s'a impus a tenţiei tuturor din primul moment al apariţiunii sale pe scena politică.

Concepţiunile sale politice purtau pecetea unui spirit cu vederi largi şi dotat cu darul mlăunat al previziunii.

Admirabil cunoscător al politicii internaţionale, lucru foarte rar pe atunci, el era prieten de stat român, cel ce avea cele mai întinse relaţiuni în străinătate.

Grătie acestor împrejurări, Take Ionescu era foarte în măsură de a descifra secretul evenimentelor externe şi a juca un important rol internaţional.

Asfel, în Octombrie 1913, intervenţia sa personală în conflictul dintre Grecia şi Turcia a determinat încheierea păcii între aceste două ţări.

Cu câteva luni înainte, România intervenise în războiul balcanic şi obţinuse Cadrilaterul Dobrogean.

Pentru prima oară România se degajase atunci de influenţa politică a Imperiilor Centrale şi îşi croise o poliitică externă a ei, care o apropia de Franţa şi Rusia.

Take Ionescu contribuise mult la această schimbare, ce deschidea României perspectiva unei cooperări cu Franţa într-o viitoare consfăşare europeană, pe care el o prevedea.

Idea sa cardinală în domeniul politic a fost „Idea Naţională”.

Aceasta constituie firul conducător al activităţii sale politice şi străbate ca o dâră luminosă întreaga sa viaţă.

Îndată ce a intrat în arena politică, foarte tânăr, ca deputat şi ziarist, el a afirmat franc şi curajos necesitatea ineluctabilă a realizării unităţii naţionale.

Pe de altă parte a cerut luminarea opiniei publice asupra politicii externe, care atunci era tainică, şi a arătat că politica externă a unui popor trebuie să corespundă idealului aceluia popor şi misiunii sale în lume.

Aceasta este tocmai ceea ce el a numit, în mod aşa de fericit, în timpul războiului, politica institutului naţional.

Acestei politici el s'a consacrat, la izbucnirea războiului mondial, trup şi suflet, cu toată vigoarea patriotismului său fierbinte şi cu toată genialitatea spiritului său.

Din vara anului 1914, el a pornit, alături de Nicolae Filipescu, o acţiune impetuoasă

